

การประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา:

การศึกษอบรรณานำร่องในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นางสาวสุมาลี พลตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-585-1

013601

1 190.3/1800

A PROJECT EVALUATION OF IMPROVEMENT OF TEACHING
EFFICIENCY OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS : PILOT
TRAINING ORGANIZED IN THE NORTHEASTERN REGION

Miss Sumalee Poltree

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

ISBN 974-566-585-1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินคือ ครู 73 คน และนักเรียน 60 คน ใน
กลุ่มโรงเรียนสื่อโนนมะข่า อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผลการประเมินปรากฏดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมสอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรม
ทุกประการ และมีการจัดเตรียมการฝึกอบรมครบตามกระบวนการฝึกอบรมสากล
2. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม 42 กิจกรรมจาก
จำนวน 54 กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 77.78 ของกิจกรรมทั้งหมด ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อกระบวนการฝึกอบรม 23 ข้อกระทง
ในจำนวน 28 ข้อกระทง ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
4. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนหลัง
การฝึกอบรมเพิ่มขึ้น
5. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้หลังการฝึกอบรม เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ
.01 แต่คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการฝึกอบรม เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.57 ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์
ที่กำหนดไว้
6. ครูที่ได้รับการฝึกอบรมจำนวน 8 คน นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม
ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนมากกว่าร้อยละ 80 ของกิจกรรม
ทั้งหมด และครูจำนวน 4 คน นำความรู้ไปใช้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การศึกษาปัญหาทางการเรียนของนักเรียนตามการรับรู้ของครู พบว่านักเรียนมี
ปัญหาด้านร่างกาย ฐานะทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียนอยู่บ้างเล็กน้อย
ซึ่งไม่เป็นปัญหาต่อครูที่จะนำวิธีสอนจากชุดฝึกอบรมไปใช้ในชั้นเรียน

Thesis Title A Project Evaluation of Improvement of
Teaching Efficiency of Primary School Teachers:
Pilot Training Organized in the Northeastern
Region

Name Miss Sumalee Poltree

Thesis Advisor Professor Sumon Amornvivat
Professor Somwung Pitinyanuwat, Ph.D.

Department Elementary Education

Academic Year 1985

ABSTRACT

The general purpose of this research was to evaluate the project of improvement of teaching efficiency of the primary school teachers in a pilot training in the Northeastern region. Its specific purposes were to evaluate about the process of curriculum development of the training, the participants' behaviors while the training was going on, the participants' satisfaction of the training, the participants' beliefs in ways of developing their teaching-learning process, the participants' achievement from the training and follow-up the participants' achievement and implementation in their duties two months after training. Moreover, this research surveyed the students' learning problems as perceived by the trained teachers.

This evaluation was based on the following criteria; the objective had to correspond to the training needs, the training

process covered all universal components, all participants joined in every activity of the training, the participants had a good satisfaction in the process of training, the post-test mean of the participants' beliefs score increased from the pre-test mean with a statistical significant at .05, the post-test mean of knowledge score increased at least 15 percent from the pre-test mean with a statistical significant at .05 and the participants showed at least 80 percent, of the teaching-learning behaviors from the training in their classrooms. The data was analyzed by using percentage, arithmetic mean, standard deviation and t-test.

The samples were 73 trained teachers and 60 students in Seeornnonmakha School cluster, Amphoe Kumphawapi, Changwat Udon Thani. The results of this evaluation were as follows

1. All objectives of the training corresponded to the training needs and the training process covered all universal components.
2. All participants joined in 42 program with 77.78 percent of the 54 training programs. It was lower than the expected criteria.
3. The participants satisfied with the training process in 23 items from 28 items in the questionnaire. It was lower than the expected criteria.
4. The participants had more faith in ways of developing teaching learning process.
5. The participants' knowledge score from the post test was higher, but on the average its increasing 9.57 percent that it was less than the expected criteria.

6. Eight trained teachers performed more than 80 percent of teaching learning behaviors in their classrooms but four teachers did less than the expected criteria.

Moreover, the learning problems of the students, as perceived by the trainees were not critical. Those problems were physical health, economic status and learning behaviors which did not affect the implementation of the teachers' acquired experience in the classrooms.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

การประเมินโครงการฝึกอบรมนักร้องในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ
โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา ผู้วิจัยต้องเกี่ยวข้องกับ
บุคคลหลายฝ่ายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการครั้งนี้ นับแต่คณะปฏิบัติ
งานโครงการ คณะกรรมการประเมินโครงการ คณะศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา
ศึกษาอำเภอกุมภวาปี และคณะครูกลุ่มสื่ออินขณะฆ่าทุกท่าน ผู้วิจัยได้รับความเมตตา
ความร่วมมือและความช่วยเหลือจากคณะบุคคลดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา
 ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ให้ความ
ความสนับสนุนในการประเมินโครงการตลอดระยะเวลาที่จัดดำเนินงานโครงการ
จนกระทั่งถึงการฝึกอบรมนักร้องให้แก่ครูประถมศึกษา

บุคคลที่เป็นแรงผลักดันสำคัญยิ่งที่ทำให้การประเมินโครงการครั้งนี้สำเร็จ
ลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความรักและเมตตา เป็นที่ปรึกษาและชี้แนะแนวทางหลาย ๆ
ประการเกี่ยวกับงานวิจัยครั้งนี้ คือ ท่านอาจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ และท่านอาจารย์
สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณแม่ พ่อ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่เป็นแรงใจให้อยู่
เบื้องหลังการวิจัยครั้งนี้

สุมาลี พลตรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
รายการตารางประกอบ.....	ฎ
รายการแผนภูมิประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการประเมิน.....	9
ขอบเขตของการประเมิน.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมิน.....	11
คำจำกัดความ เชิงปฏิบัติการ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ลักษณะการดำเนินงาน โครงการของสำนักงาน	
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	13
การดำเนินงาน โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการ	
เรียนการสอน.....	16
แนวความคิด เกี่ยวกับการฝึกอบรม.....	25
แนวความคิด เกี่ยวกับการประเมิน โครงการฝึกอบรม.	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน โครงการฝึกอบรม	43
สภาพปัญหาทางการเรียนของนักเรียน.....	49
3 วิธีดำเนินการประเมิน.....	53
กลุ่มตัวอย่างในการประเมิน.....	53

บทที่	หน้า
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 58
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล... 59
	วิธีประเมินโครงการ..... 66
4	ผลการประเมิน..... 73
5	สรุปผลการประเมิน อภิปรายและข้อเสนอแนะ..... 126
	สรุปผลการประเมิน..... 128
	การอภิปรายผลการประเมิน..... 131
	ข้อเสนอแนะ..... 143
	บรรณานุกรม..... 145
	ภาคผนวก..... 151
	ประวัติการศึกษาของผู้วิจัย..... 176

ศูนย์วิทย์ทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	อันดับคุณภาพการศึกษา เฉพาะจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ . . .	4
2	จุดอบรมผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับจังหวัด	22
3	เวลาฝึกอบรมนำร่อง 6 ภาคภูมิศาสตร์	23
4	จุดฝึกอบรมนำร่องใน 6 ภาคภูมิศาสตร์	24
5	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ	54
6	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวุฒิการศึกษา สถานภาพการทำงาน และประสบการณ์เกี่ยวกับการ เข้ารับการฝึกอบรม	56
7	รายละเอียดของวิธีการประเมิน โครงการ	67
8	รายละเอียดของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมและความ จำเป็นในการฝึกอบรม	73
9	การจัดเตรียมการฝึกอบรม เปรียบเทียบกับระบบการฝึกอบรมที่เป็น สากล	77
10	คำร้อยละของจำนวนผู้ เข้าร่วมกิจกรรม ในการฝึกอบรมช่วงแรก วันที่หนึ่ง	88
11	ความราบรื่นของกิจกรรมการฝึกอบรมช่วงแรก วันที่หนึ่ง	90
12	สภาพการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรมช่วงแรก วันที่หนึ่ง	91
13	คำร้อยละของจำนวนผู้ เข้าร่วมกิจกรรม ในการฝึกอบรมช่วงแรก วันที่สอง	92
14	ความราบรื่นของกิจกรรมการฝึกอบรมช่วงแรก วันที่สอง	93
15	สภาพการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรมช่วงแรก วันที่สอง	94
16	คำร้อยละของจำนวนผู้ เข้าร่วมกิจกรรม ในการฝึกอบรมช่วงแรก วันที่สาม	95
17	ความราบรื่นของกิจกรรมการฝึกอบรมช่วงแรก วันที่สาม	96
18	สภาพการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรมช่วงแรก วันที่สาม	97

ตารางที่		หน้า
19	คำร้อยละของจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมช่วงที่สาม วันที่หนึ่ง.....	99
20	ความราบรื่นของกิจกรรมการฝึกอบรมช่วงที่สาม วันที่หนึ่ง.....	100
21	สภาพการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรมช่วงที่สาม วันที่หนึ่ง.....	101
22	คำร้อยละของจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมช่วงที่สาม วันที่สอง.....	102
23	ความราบรื่นของกิจกรรมการฝึกอบรมช่วงที่สาม วันที่สอง.....	103
24	สภาพการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรมช่วงที่สาม วันที่สอง.....	104
25	คำร้อยละของความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อ การฝึกอบรม.....	106
26	ข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากคำถามปลายเปิด (open ended) ของแบบสอบถามความพึงพอใจ.....	110
27	ความแตกต่างระหว่างคะแนนความ เชื่อ เกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียน การสอนก่อนและหลังการฝึกอบรมของการฝึกอบรมนําร่องในภาค ตะวันออก เชียง เหนือ.....	111
28	ความแตกต่างระหว่างคะแนนการ เรียนรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนําร่องในภาคตะวันออก เชียง เหนือ.....	112
29	คำร้อยละการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนของครูจากแบบสอบถาม .	113
30	คำร้อยละของจำนวนครูที่จัดกิจกรรมการ เรียนการสอนแต่ละกิจกรรม จากการสังเกต.....	116
31	คำร้อยละของจำนวนนัก เรียนตามการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการ เรียนการสอนของครูแต่ละกิจกรรม.....	118
32	ผลการปฏิบัติกิจกรรมการ เรียนการสอนของครูจำนวน 12 คน จาก ผลรวมของแบบสอบถาม แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน และแบบสัมภาษณ์นัก เรียน.....	120

33	คำขวัญ เลขคณิตและส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของปัญหาทางการเรียน ของนักเรียนด้านร่างกาย ฐานะความเป็นอยู่และสภาพการเรียน ...	122
34	คำขวัญ เลขคณิตและส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของปัญหาทางการเรียน ของนักเรียนต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียน	123
35	ปัญหาทางการเรียนอื่น ๆ ของนักเรียนจากคำถามปลายเปิด	124
36	ตัวอย่างวิธีคำนวณค่าความเที่ยงของแบบวัดความเชื่อ	154

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ขั้นตอนในการดำเนินงานและการประเมินโครงการปรับปรุง ประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา.....	7
2	การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ.....	14
3	การบริหารงานภายในสำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ....	16
4	การดำเนินงานโครงการ.....	32
5	การติดต่อสื่อสารในการประเมินโครงการ.....	37
6	ปัจจัยต่าง ๆ ที่กระทบสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของเด็ก.....	50

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย